

Облажавана от всички родове

Знаем, че дните на Великия пост са богати на богослужебни особености. Акатистът на Божията Майка и неговото всеобщо прочитане през четирите петъчни повечерия на светата Четиридесетница е една от тези особености.

Поетичната мерена реч на древния текст, ритмиката на повторенията на възхвалата, присъствието ни на повечерията – ето едно убежище, истински пристан, приютил ни далеч от смазващата тежест на угнетеното и забързано прагматично ежедневие.

Акатистът е песнопение, при което всички стоим прави. Изправени молим благодатната закрила на Владичицата. Дошли сме в дома на Царя, редно е да почетем Майката на Царя – стълбата небесна, по която слезе Бог.

В дните на изпитания и скърби, в дните, когато искаме да се съразпнем с Христа, искаме да водим в утеснение и молитвен призив духовна бран в име Христово – тези петъчни повечерия са истинска неподправена радост, духовен триумф, светло тържество, блясък на кандилата на вярата, блясък на светлите покровци, отново облекли храмовата завеса, престола и аналоите...

„Возбранной воеводе победителная“ – започват свещениците в светло облачение. „На Тебе, Богородице, поборница – воевода, след като се избавихме от беда, пеем победни и благодарствени песни...“

Ето – съзерцаваме като в огледало молитвения трепет на столетия християнска духовност, от момента, когато константинополските жители са призовавали непобедимата сила на Майката Божия да спаси християнския град.

Няма значение за коя обсада става въпрос, няма значение при кой император, дори не е от толкова голямо значение кой е авторът на тези безсмъртни стихове. Дали е Роман Сладкопевец, комуто света Богородица е отредила специален дар, дали е свети Фотий, патриарх Сергей, Георги Писидийски, патриарх Герман или е някой от другите знаменити химнографи – за нас е важно, че това най-известно църковно песнопение е дело на Светия Дух, облагодатил ума и перото на боговдъхновения църковен писател. Важно е, че е угодно на Царицата Небесна да бъде възхвалявана по този начин – ето за това говори непрекъсваемостта на богослужебната употреба на акатиста.

Животрептящото дихание на църковния живот е сътворило тази поезия, на която не е отсъдена забрава. Винаги в дните на Светата Четиридесетница християните от древност до днес се услаждат от хвалението към Колесницата пресветла на Оня, Който седи на херувимите.

Радостта от това облажаване няма да стихне, защото портите адови не ще надделеят над Божия дом и до края на вековете в петъчните повечерия църквите ще пеят „Радвай се, Невесто неневестна“ – така, както ангелските хорове я прославят в незалязващия ден на небесното Царство.

И тогава – в дните на написването на акатиста е имало бран, и тогава в Константинопол християните, стеснени, притиснати, в пост, вкопчени за християнските светини, са отблъсквали чуждоземни нашественици и с литии и молитви са просили небесна милост.

А ето – днес, по време на поста, в дните на духовната бран срещу скритите недъзи на душата, в дните на битката за отстояване на християнските ценности в противовес на самодоволната триумфираща псевдодуховност на нашето време, и ние като древните призоваваме Онази, която изхвърли от власт безчовечния мъчител.

Възхваляваме Владичицата, като възпяваме в стихове темата на Благовещението – началото на нашето спасение, великата тайна на единението на Бога и човеците.

За тази тайна – Боговъплъщението, съдбоносно за човешката история, послужи Онази, Която каза своето „Да“ на ангела и бе намерена достойна да стане Вместилище на Невместимия.

До своята поява, непознато като жанр, това завършено, блестящо химнографско произведение с множеството си строфи, не просто обогатява византийската религиозна литература, то се превръща в образец на възхвала в метрична форма за цялостната православна писмовна традиция.

Ние, българите, имаме преведен Акатиста още в края на 9 век, като част от богослужебната книга на Великия пост – Постния Триод. Още от ранните дни на нашето официално покръстване сме закърмени на роден език с възхвалата на Царицата, която обнови заченатите в грях. Още в младенческата си възраст новопокръстеният наш народ прекланя колене пред позлатения от Духа Кивот, пред Закрилницата, прогонваща всеки враг, всяко зло.

Облажаваме я подобно на многочислените поколения Христови чеда преди нас, опиращи се на нейната майчина свобода в изпросването на милости.

Без да имаме специален дял в нашата богословска наука, посветен на Светата Дева, ние величаем подобаващо Онази, която е по-чиста от слънчевия блясък.

Жадуваме нейната милост така искрено, свободно, настойчиво, доверчиво, любящо, както всеки пристъпва към своята майка.

Да, пристъпваме към Майката Божия, осиновителка на грешния човешки род, пристъпваме към Небесната Майка, към нашата Майка.

И припяваме заедно с поколенията, обърнали взор към небесата, заедно с всички, които възхваляват Избавителката от злото – „Радвай се, Невесто невестна...“

Източник: www.pravoslavie.bg